

KINNITATUD
Kultuuriministri 10.02.2025
käskkirjaga nr 31

LISA 3

LÕIMUMIS-, SH KOHANEMISPROGRAMM 2025-2028

Tulemusvaldkond	Sidus ühiskond
Tulemusvaldkonna eesmärk	Eesti on sidus ja kaasav ühiskond
Valdkonna arengukava	„Sidusa Eesti arengukava 2030“
Programmi nimi	Lõimumis-, sh kohanemisprogramm
Programmi eesmärk	Eesti ühiskond on sidus ja stabiilne, kus eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed kannavad Eesti identiteeti, osalevad aktiivselt ühiskonnaelus, jagavad demokraatlikke väärtusi ja ühist kultuuri-, info- ja suhtlusruumi ning tunnevad ühtekuuluvust. Loodud on võrdsed võimalused edukaks iseseisvaks toimetulekuks ja heaoluks kõigile Eestis elavatele inimestele.
Programmi periood	2025.–2028. aasta
Peavastutaja (ministeerium)	Kultuuriministeerium
Kaasvastutajad (oma valitsemisala asutused)	
Kaasvastutaja ministeerium ja selle valitsemisala asutused (ühisprogrammi puhul)	

Sissejuhatus

Lõimumis-, sh kohanemisprogrammi elluviimisega toetatakse sidusust ühiskonnas, aidatakse kaasa ühtekuuluvustunde loomisele erinevate elanikkonnagruppide vahel Eesti ühiskonnas ning Eesti elanike teadlikkuse kasvule erinevatest kultuuridest ja keeltest.

Lõimumis-, sh kohanemisprogramm toetub „Sidusa Eesti arengukavale 2030“ (edaspidi arengukava), mille elluviimist koordineerivad kultuuriminister, siseminister ja välisminister. Siseministeeriumi, Kultuuriministeeriumi ja Välisministeeriumi ülesanne arengukava elluviimisel ja suunamisel on oma vastutusvaldkonna tegevuste elluviimine, arengukava elluviimise üldine seiramine, tegevuste ja eriarvamuste ühtlustamine, arengukava aruannete ja uuendamise korraldamine.

Lõimunud ja sidus ühiskond tähendab arengukava kohaselt, et kõik Eesti inimesed, sh eri keele ja kultuuritaustaga, vastastikku aktsepteerivad üksteist ja peavad üksteisest lugu, tunnevad ühtekuuluvustunnet, teevad koostööd ja sh saavutavad oma ühiseid eesmärke demokraatlikult, suhtlevad omavahel ja moodustavad sotsiaalseid võrgustikke. Lõimunud ja sidusa ühiskonna alus on Eesti identiteet ning eesti keel ja kultuur. Samas on lõimunud ühiskonna osad ka kõik teised keeled, kultuurid ja rahvused. Sidusas ühiskonnas ei sõltu inimeste kohtlemine nende soost, vanusest, erivajadusest või puudest, rassilisest või etnilisest kuuluvusest, seksuaalsest sättumusest, perekonnaseisust, elukohast jne.

Kohanemine on osa lõimumisest, mis koosneb esimestest teenustest ja tegevustest pärast Eestisse jõudmist (orienteeruvalt viie aasta jooksul pärast saabumist), mil uussisserändaja saab alustadmised ja -oskused riigis tegutsemiseks.

Edukas lõimumisprotsess toimub eeskätt vabatahtliku valiku ja motivatsiooni toel, mida toetab riiklik ja kogukondlik institutsionaalne raamistik, kuhu lisaks avaliku sektori organisatsioonidele, sh kohalikele omavalitsustele, on kaasatud ka erasektori ja kodanikuühiskonna organisatsioonid.

Senise lõimumispoliitika peamise sihtrühmana on nähtud valdavalt venekeelseid Eesti püsielanikke, kellel ei ole Eesti kodakondsust ja kes on valdavalt määratlemata kodakondsusega isikud ja Venemaa Föderatsiooni kodanikud. Lõimumine on aga kahepoolne protsess, mis eeldab nii teisest rahvusest püsielanike, sisserändajate kui ka neid lõimiva ühiskonna koostööd ja jõupingutusi. Jooksva programmi perioodi fookuses on erinevate sihtrühmade omavaheliste kontaktide suurendamine.

Seoses 24.02.2022 hoogustunud Venemaa täiemahulise sõjalise agressiooniga Ukrainas on uussisserändajate sihtrühm mitmekordselt suurenenud Ukraina sõjapõgenike arvelt, kellel on vastavalt Euroopa Liidu direktiivile ning Eesti Vabariigi Valitsuse korraldusele võimalik taotleda Eestis ajutise kaitse staatust¹. Samuti on sõjategevusest tingitud rahvusvahelise kaitse täiendava kaitse staatusega inimeste arvu märkimisväärne kasv. Ukrainlaste kogukonna suurenemine seab väljakutseid nii poliitikakujundamise kui teenuste pakkumise vaates. Rahvastikuregistri 01.01.2025 seisuga on Eestis 52 391 UA kodanikku.

Lõimumis-, sh kohanemispoliitika on horisontaalse iseloomuga ning hõlmab riigi eelarvestrateegias mitut poliitikavaldkonda, aidates saavutada nende eesmärke, sh säilitada eesti keelt ja kultuuri, kindlustada Eesti julgeolekut ning suurendada majanduse konkurentsivõimet. Samal ajal toetavad teiste poliitikavaldkondade tegevused lõimumispoliitika eesmärkide elluviimist.

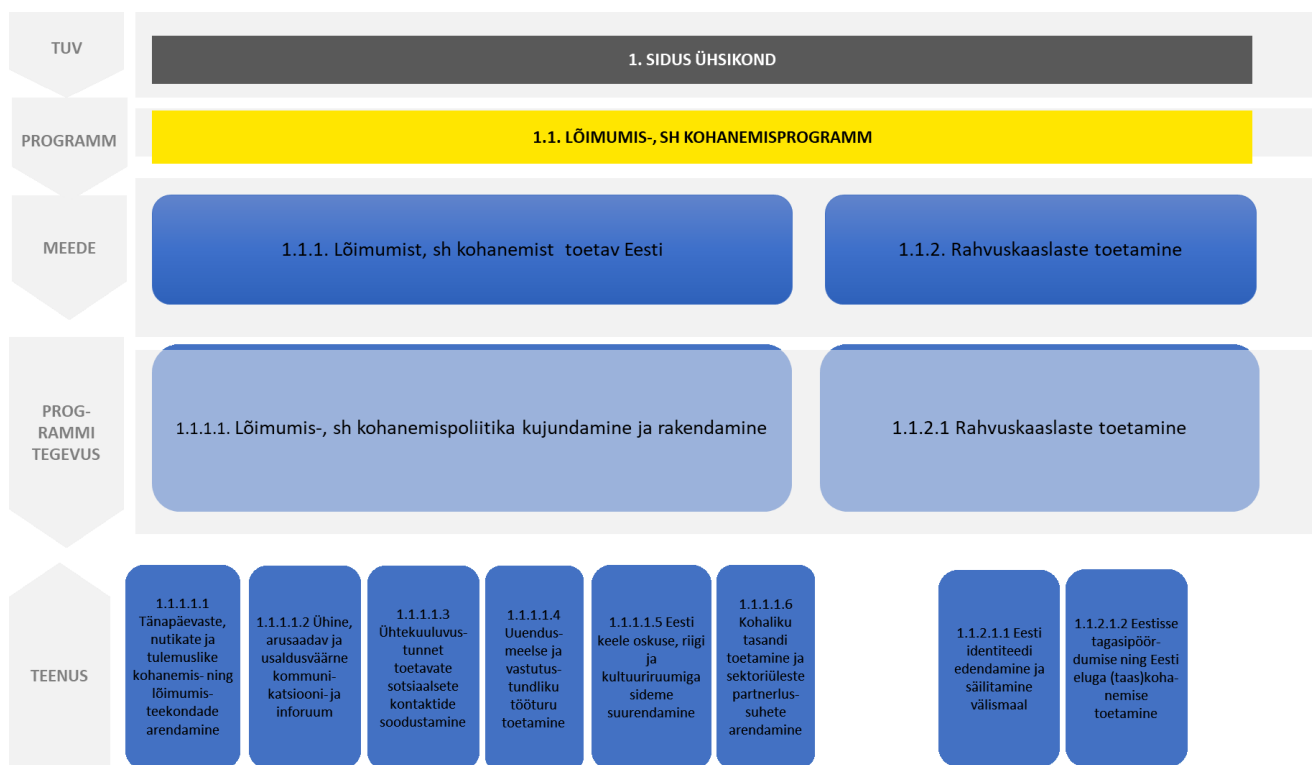
Programmi eesmärgi saavutamiseks viiakse Euroopa Sotsiaalfondi vahendite toel ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027 poliitikaeesmärgi 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi „Soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi, diskrimineerimiskeeldu ja aktiivset osalemist, ning parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade tööalast konkurentsivõimet“ ellu meetme 21.4.7.5 „Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti“ tegevused.

Samuti aitavad programmi eesmärke saavutada Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme „Sotsiaalse kaasatuse toetamine“ programmi komponendi „Kultuuriline ja keeleline lõimumine“ tegevused.

Käesolevas lõimumis-, sh kohanemisprogrammis on kajastatud ainult Kultuuriministeriumi tegevusi, mida tuleb vaadelda lõimumiseesmärkide saavutamiseks kogu avaliku sektori tegevuste koosmõjus.

---

¹ Vabariigi Valitsuse 08.03.2022 korraldus nr 66 „Ajutise kaitse kohaldamine“ <https://www.riigiteataja.ee/akt/308032022010>

Joonis 1. Lõimumis-, sh kohanemisprogrammi struktuur

Programmi juhtimiskorraldus ja elluviimine

Programmi koostamise ja elluviimise eest vastutab ning seiret koordineerib Kultuuriministerium kultuurilise mitmekesisuse asekanstleri juhtimisel. Elluviidavad tegevused ja prioriteedid lähtuvad „Sidusa Eesti arengukavast 2030“ kooskõlas strateegia „Eesti 2035“ pikaajaliste sihtidega. Elluviidavad tegevused ja prioriteedid lähtuvad Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammist, on kooskõlas riigi eelarvestrateegia protsessiga nelja aasta lõikes ja täpsustatakse ühe aasta lõikes riigieelarve protsessi raames. Kultuuriministerium uuendab programmi igal aastal ja pikendab seda ühe aasta võrra, tagades kooskõla riigi eelarvestrateegia perioodi ja riigieelarveliste vahenditega.

Lõimumis-, sh kohanemisprogrammi rakendamiseks annab Kultuuriministerium aru Rahandusministeriumile ja Riigikontrollile esitatavas iga-aastases Sidusa ühiskonna tulemusaruandes. Ministri kinnitatud programm avalikustatakse Kultuuriministeriumi kodulehel pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist Riigikogus ning riigieelarve vahendite täiendavat liigendamist Vabariigi Valitsuses.

Lõimumis-, sh kohanemisprogrammis kajastatakse Kultuuriministeriumi planeeritud, elluviidavaid ning rahastatavaid tegevusi ja teenuseid ning antakse ülevaade olulisematest uutest algatustest. Teiste ministeriumide elluviidavad ühiskonna lõimumist toetavad tegevused kajastatakse ministeriumide juhitavate programmide ja tegevuste raames. Tulemusi analüüsitakse mõõdikute monitoorimise kaudu.

Kultuuriministeriumi kultuurilise mitmekesisuse asekanstler koostöös kultuuriministri moodustatud rahvusvähemuste kultuurinõukoja ja Ida-Virumaa rahvuskultuuriühenduste ümarlauaga kujundab ka vähemusrahvuste kultuuriorganisatsioonidele suunatud poliitikat. Romade lõimumisküsimustega tegelemiseks ja teabe koordineerimiseks on Kultuuriministeriumi juurde loodud romade lõimumise nõukoda.

Tihedat koostööd tehakse Välisministeeriumiga ÜRO ja Euroopa Nõukogu rahvusvaheliste konventsioonidega võetud kohustuste täitmise ja rahvusvähemuste õiguste seires.

Lisaks on Kultuuriministeerium Euroopa Komisjoni Euroopa integratsioonivõrgustiku (*European Integration Network*) liige, Euroopa Komisjoni riiklik roma kontaktpunkt (*National Roma Contact Point – NRCP*) ja esindab Eestit Euroopa Nõukogu romade ja rändlejate eksperdikomitees (*Committee of Experts on Roma and Traveller Issues – ADI-ROM*). Samuti osaleb Kultuuriministeerium OECD migratsiooniteemalises ekspertgrupis (Expert Group on Migration), mille eesmärk on toetada lõimumist ning vahetada teavet liikmesriikide vahel. Kultuuriministeerium osaleb ka Holokausti Mälestamise Rahvusvahelise Ühenduse (IHRA) töös.

Tegevuste elluviijaks on suuremalt jaolt Integratsiooni Sihtasutus (edaspidi INSA), lisaks viivad tegevusi ellu ka Eesti Linnade ja Valdade liit (edaspidi ELVL) ja Kultuuriministeerium ise.

Programmi eesmärk, mõõdikud ja eelarve

Programmi eesmärk: Eesti ühiskond on sidus ja stabiilne, kus eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed kannavad Eesti identiteeti, osalevad aktiivselt ühiskonnaelus, jagavad demokraatlikke väärtusi ja ühist kultuuri-, info- ja suhtlusruumi ning tunnevad yhtekuuluvust. Loodud on võrdsed võimalused edukaks iseseisvaks toimetulekuks ja heaoluks kõigile Eestis elavatele inimestele.

Tulemusvaldkonna ja programmi mõõdikud

Mõõdik, sh allikas	Algtase (viimane teadaolev aasta)	Sihttase 1 (2025)	Sihttase 2 (2026)	Sihttase 3 (2027)	Sihttase 4 (2028)
Tugeva või keskmise tugevusega riigiidentiteedi kandjate osakaal, eestlased % <i>Allikas: Eesti integratsiooni monitoring (EIM)</i>	73% (2023)	Ei mõõdeta	≥ 73%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Tugeva või keskmise tugevusega riigiidentiteedi kandjate osakaal, teisest rahvusest inimesed % <i>Allikas: EIM</i>	89% (2023)	Ei mõõdeta	≥ 89%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta

Programmi eelarve

Programmi rahastamiskava	Eelarve			Eelarve prognoos	
	2024	2025	2026	2027	2028
Programmi kulud	16 534 987	16 557 073	16 448 748	16 276 283	14 831 842
Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti	16 309 987	16 368 323	16 263 748	16 093 783	14 649 342

Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine	16 309 987	16 368 323	16 263 748	16 093 783	14 649 342
Rahvuskaaslaste toetamine	225 000	188 750	185 000	182 500	182 500
Rahvuskaaslaste toetamine	225 000	188 750	185 000	182 500	182 500

Hetkeolukorra analüüs ja olulised tegevused

Eestis elab eestlaste kõrval arvukalt teistest rahvustest inimesi ning sisserände tulemusel suureneb ühiskonna heterogeensus ning keeleline ja kultuuriline mitmekesisus.

Rahvastikuregistri 01.01.2025 andmete kohaselt elab Eestis 1 370 925 elanikku, kellest 1 128 020 on Eesti kodanikud. Määratlemata kodakondsusega inimeste arv, kelle elukoht on registreeritud Eestis, oli 60 227 (4,4% elanikest). Teiste riikide kodanike arv, kelle elukoht on registreeritud Eestis, oli 182 678 (suurim osakaal on Venemaa Föderatsiooni kodanikel (78 186), järgnevad Ukraina kodakondsusega isikud (52 391).

Statistikaameti andmetel elab Eestis 216 rahvuse esindajat. 67,8% riigi elanikkonnast on rahvuselt eestlased, 22,5% venelased, 4,5% ukrainlased, 0,8% valgevenelased ja 0,6% soomlased. Eestis elab ka väike romade kogukond (Rahvastikuregistri andmetel seisuga 01.01.2025 690 roma, kes moodustavad 0,05% Eesti rahvastikust ning neist ligi kolmandik elab Valga maakonnas).

2021.a rahvaloenduse käigus selgus, et Eestis on hinnanguliselt kahe rahvusega inimesi 41 960 ehk 3% elanikkonnast ning kahe emakeelega inimesi 30 710 ehk 2% elanikkonnast. Nii rahvuste kui ka keelte puhul on levinuim paar vastavalt eestlased-venelased või eesti-vene emakeelega inimesed. Kahe rahvusega inimestest 62% ehk 25 940 ütlesid, et nad on nii eestlased kui ka venelased. Teised rahvuste paarid moodustavad tunduvalt väiksema osa — 5% on neid, kes peavad end rahvuselt venelaseks ja ukrainlaseks, 3% aga neid, kes peavad end nii eestlaseks kui soomlaseks. Kahe emakeelega rahvastikust moodustavad eesti ja vene emakeelega inimesed 59% (18 160), vene ja ukraina emakeelega inimesed 12% (3810) ning eesti ja inglise emakeelega inimesed 4% (1220).

1993. aastal vastu võetud vähemusrahvuse kultuuriautonoomia seaduse alusel on Eestis kultuuriautonoomia registreerinud rootsi vähemusrahvus, kes saab seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks riigi toetust. Eestis tegutseb umbes 300 rahvusvähemuste kultuuriseltsi, millest riigi toetust saavad ca 250 organisatsiooni. Riiklikud toetused rahvusvähemuskultuuridele on osutunud tõhusaks poliitikavahendiks riigis elavate rahvusgruppide vaimse kultuuripärandi säilitamisel ja mitmekultuurilise Eesti kultuuriruumi loomisel. Eesti ühiskonna lõimumismonitooring (EIM) 2023 andmete järgi ei tunne 53% teisest rahvustest inimestest mingit survet oma rahvuskultuurist loobumiseks.

Eesti roma kogukond tunneb ühtekuuluvust Eestiga ja ühisosa eestlastega, kuid jääb sotsiaal-majanduslike näitajate poolest muust ühiskonnast järsult maha. Statistikaameti 01.01.2024. a andmetel omas kõrgharidust vaid 2,0% romadest, kesk, keskeri- või kutseharidust 23,9%, põhiharidust 37,7 %, algharidust 24,5% ning alghariduseta oli 9,1% romadest. 2,7% romade haridustase on teadmata. Madalast haridustasemest tulenevalt on romade tööhõive madal (Tööhõive määr seisuga 1.01.2024 17,4%) ning toimetulek keeruline.

Viimasel aastakümnel on erinevate sotsiaalsete, majanduslike ja poliitiliste protsesside tulemusel toimunud olulised muutused ka Eesti rändeprotsessides. Rahvusvaheline ränne ei ole Eesti jaoks midagi uut, kuid väljarände asemel näeme viimastel aastatel üha kasvavat sisserännet, sh eestlaste tagasipöördumist. Alates 2015. aastast on Eesti rändesaldo muutunud positiivseks, üha enam sisserändajaid soovib jääda Eestisse püsivalt.

Esialgsete andmete kohaselt (Statistikaameti andmetel) saabus Eestisse 2024. aastal 13 826 inimest ja siit lahkus 13 278, ehk rändesaldo oli 548 inimesega positiivne. Ca 6 200 ehk 45% kõigist sisserännanute arv poole võrra. Ehkki sisserännanud Ukraina kodanike arv on 2023. aastaga võrreldes kaks korda väiksem, on see siiski kordades suurem kui enne täiemahulise sõja algust (2020: 2374, 2021: 3047, 2022: 33 217, 2023: 13 082). Eestist lahkus registreeritud rände andmetel 2024. aastal 5 300 Ukraina kodanikku.

2023. a sai tähtajalise elamisloa- või õiguse 17 286 inimest, neist 10 732 kolmandate riikide kodanikku ja 6554 ELi, EMP või Šveitsi kodanikku. Euroopa Liidust tuleb Eestisse elama enim Soome ja Läti kodanikke, kolmandatest riikidest saabujate hulgas on enim Ukraina ja Venemaa Föderatsiooni kodakondsusega inimesi.

Kolmandatest riikidest pärit sisserände peamised põhjused 2024. aastal: töötamine (2839), pereränne (3498) ja õppimine (549), ettevõtluseks (148). VRKS-i alusel elamisloa saajaid oli 2752 (va AJK).

24.02.2022 hoogustus Venemaa täiemahuline sõjaline agressioon Ukrainas, mille tõttu on Ukraina kodanikud sunnitud massiliselt riigist lahkuma. Tegemist on ulatusliku humanitaarkriisiga ning ei ole täpselt teada, millal Ukrainast sõja eest põgenenutel on võimalik turvaliselt ja püsivalt oma päritoluriiki või -piirkonda tagasi pöörduda. Eesti toetab Ukraina sõjapõgenikke, et neil oleks võimalik siin kiiresti kohaneda ja ise oma eluga hakkama saada, kuni tekib võimalus kodumaale naasta. Ajutise kaitse staatust on 31.12.2024 seisuga taotlenud kokku 56 747 inimest. Ajutise kaitse pikendamist on 31. detsembri seisuga taotlenud 87 954 inimest ning sellest loobunud 8182 inimest.

Rahvusvahelist kaitset on perioodil 24.02.2022-31.12.2024 taotlenud kokku 8265 inimest, kellest 7618 on Ukraina kodanikud. Kohanemisprogrammi pakutakse kolmele sihtrühmale: Eestis tähtajalise elamisloa ja -õigusega viibivatele välismaalastele ehk n.ö tavarände alusel Eestisse saabunud uussisserändajatele, rahvusvahelise kaitse saajatele (täiendava kaitse või põgeniku staatusega) ja ajutise kaitse saajatele.

Viimastel aastatel on kasvanud islamitaustaga riskiriikidest pärit Eestisse elama asunud välismaalaste arv, 2023. aastal oli selliseid inimesi 9204. Kuue aastaga (2015-2023) on nende inimeste arv neljakordistunud. Islamiusuliste suurenenu kogukonnaga võivad kaasneda erinevad ohutegurid nagu nt tihenevad kontaktid riskiriikidega, päritoluriikide probleemid kanduvad Eestisse ja suureneb radikaliseerumise tõenäosus. Tähtis on Eestisse elama asuvate inimeste kiire lõimumine meie ühiskonda ja kinniste kogukondade tekke vältimine.

Lõimumisvaldkonnas on läbi aastate suurema tähelepanu all olnud eesti keele oskus ja selle omandamine. Riigikeele oskus mõjutab nii sotsiaalmajanduslikku kui ka kultuurilist lõimumist ning osalemist aktiivselt ühiskonnaelus. Kuna Eesti ühiskonnas edukaks hakkamasaamiseks ja lõimumiseks on eesti keele oskus võtmetähtsusega, tuleb võimaldada keeleõpet, et võimalikult paljud inimesed saaksid eesti keele selgeks ning vajadusel sooritaksid eesti keele tasemeeksami.

Kultuuriministerium korraldab Integratsiooni Sihtasutuse (INSA) vahendusel kohanemisprogrammi pakkumist, sh eesti keele õpet uussisserändajatele. Uussisserändajate seas eristatakse omakorda kahte peamist sihtrühma: tavarände ja sundrändega riiki sisenenud isikud. Tavarändega saabunud, st elamisloa või -õiguse saanud isikutele pakutakse kohanemisprogrammi raames A1- B1-tasemel tasuta eesti keele õpet. Tavarände sihtrühmale on kursustel osalemine vabatahtlik. Sundränne hõlmab erinevaid rahvusvahelise kaitse staatuse saanud isikuid, sh pagulasstaatust, täiendavat kaitset ja ajutist kaitset, neile on seadusest tulenevalt kohanemisprogrammis, sh keeleõppes osalemine kohustuslik. Kõik nimetatud sihtrühmad saavad kohanemisprogrammi kohta teavituskirja Politsei- ja Piirivalveametilt. Registreerumine kursustele toimub kohanemisprogrammi infoportaali (www.settleinestonia.ee) kaudu.

2024. aastal toetati Kultuuriministeeriumi vahenditest kokku 11 527 õppekohta (sh 2 744 õppekohta eesti keele majade ja nende partnerite juures; 3 791 õppekohta ajutise kaitse saajatele; 815 õppekohta rahvusvahelise(täiendava) kaitse saajatele, 4 177 õppekohta kohanemisprogrammi raames). Keeleõpet toetavates tegevustes osaleti 6 340 korral.

2024. a. sai Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras 751 inimest, kellest määratlemata kodakondsusega isikuid oli 409 inimest ja 200 inimest omasid Venemaa kodakondsust. Huvi Eesti kodakondsuse vastu on suurenenud eelkõige Venemaa kodanike seas.

Statistikaameti andmed näitavad, et võrreldes teistest rahvustest elanikega on eestlastel Eesti tööturul parem positsioon. Teistest rahvustest elanikel on madalam tööhõivemäär ja kõrgem töötuse määr. 2023. aasta III kvartalis oli eestlaste tööhõive määr 72,4%, mitte-eestlaste oma 62,6%, töötuse määr oli eestlastel 5,3%, mitte-eestlastel 11,5%.

Eestis elavaid rahvusrühmi tugevalt eristavaks trendiks on endiselt hinnangud eri infoallikate olulisusele ja usaldusväärsusele. Riigikantselei tellimusel viis Turu-uuringute AS 2024. aastal läbi mitu avaliku arvamuse seireuuringut, kus muu hulgas küsiti millised infoallikad on Eesti elanike jaoks kõige olulisemad. Eestlaste jaoks kõige olulisemad kanalid on eestikeelsed telekanalid (ETV, ETV2, TV3, Kanal 2 jne 71%), muust rahvusest elanike jaoks sotsiaalmeedia (Facebook, VKontakte, YouTube, Telegram jt). ETV+ on oluline infoallikas 32% muust rahvusest elanikele ning 2% eestlastele. Venemaa kanalid on jätkuvalt olulised 8% muust rahvusest elanikele, neid oluliseks pidavate eestlaste osakaal kahanes nullini. 2023. aasta Integratsiooni Monitooringu andmetel kõige usaldusväärsem infokanal eestlaste jaoks on ETV ja ETV2 (86%), järgnevad eestikeelsed ajalehed ja veebiportaalid (78%) ning piirkondlikud ajalehed (73%). Muust rahvusest elanike seas on kõrgem usaldus (nii üldiselt kui ka vastava infokanali tarbijate hulgas) kohalike ajalehtede (47%) ja ETV+ vastu (46%), millele järgnevad kohalikud venekeelsed uudisteportaalid (41%) ja ETV eestikeelsed kanalid (33%).

Perioodi olulised tegevused:

1. Avalikkusele ja poliitikakujundajatele mõeldud juhtimislaua loomine, mis annab ülevaate rände- ja lõimumisvaldkonna põhinäitajatest.
2. Kohanemisprogrammi personaliseeritumaks ja ligipääsetavamaks muutmine, sh infoteenuse „Eestis kohanemine“ täiemahuliseks sündmusteenuseks arendamine.
3. Uussisserändajatele mõeldud infoplatvormi settleinestonia.ee ja andmevahetuslahenduse edasiarendamiseks vajaliku rahastusmudeli leidmine.
4. Kohalikke omavalitsuste võimestamine lõimumis-, sh kohanemisteenuste arendamisel.

Meetmed, tegevused ja teenused

Meede 1. Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti

Meetme eesmärk: Eri keele ja kultuuritaustaga inimestele on tagatud võimalused aktiivseks osalemiseks Eesti ühiskonnaelus, toetatud on rahvusvähemuskultuure ning soodustatud kogukondadevahelist koostööd, loodud on ühine kultuuri- ja infoväli.

Meetme mõõdikud

Mõõdiku nimi	Algase (viimane teadaolev aasta)	Sihttase 1 (2025)	Sihttase 2 (2026)	Sihttase 3 (2027)	Sihttase 4 (2028)
Teistest rahvustest inimeste kontaktid eestlastega <i>Allikas: EIM</i>	2,9 (2023)	Ei mõõdeta	≥ 3%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Eestlaste kontaktid teistest rahvustest inimestega <i>Allikas: EIM</i>	2,1 (2023)	Ei mõõdeta	≥ 2,5%	ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Muu kodukeelega inimeste tööhõive <i>Allikas: Eesti tööjõu uuring, Statistikaamet</i>	63,6% (2023)	Ei mõõdeta	64%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Teise kodukeelega inimeste osalemine kultuurielus <i>Allikas: Kultuuris osalemise uuring</i>	69,3% (2023)	Ei mõõdeta	75%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Teise kodukeelega inimeste osalemine spordis <i>Allikas: Kultuuris osalemise uuring</i>	27,8% (2023)	Ei mõõdeta	27%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Informeeritus Eestis toimuvast -eestlased <i>Allikas: EIM</i>	90% (2023)	Ei mõõdeta	≥ 95%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Informeeritus Eestis toimuvast -teised rahvused <i>Allikas: EIM</i>	89% (2023)	Ei mõõdeta	≥ 89%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Eesti elanike teadlikkus ja valmisolek toetada lõimumist, sh kohanemist <i>Allikas: Siseturvalisuse uuring, EIM</i>	35% (2022)	Ei mõõdeta	≥ 37%	Ei mõõdeta	≥ 37%

Meetme kirjeldus

Tegevus 1.1. Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine

Eesmärk: Tagatud on lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamist ja rakendamist soodustav keskkond

Tegevuse mõõdikud

Mõõdiku nimi	Algtase (viimane teadaolev aasta)	Sihttase 1 (2025)	Sihttase 2 (2026)	Sihttase 3 (2027)	Sihttase 4 (2028)
Aktiivse eesti keele oskusega inimeste osakaal teistest rahvustest elanikest, (valdab vabalt või saab aru, räägib ja kirjutab), % <i>Allikas: EIM</i>	46% (2023)	Ei mõõdeta	50%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Eesti keele kasutus vabal ajal alates INSA eesti keele kursusel osalemisest <i>Allikas: INSA</i>	71% (2022)	76%	77%	77%	78%
Romade (15-74-aastaste) tööhõive määr, % <i>Allikas: Statistikaamet, Töötamise register (TÖR)</i>	17,4% (2024)	20%	21%	21%	21%
Kesk-, kutse- või kõrgharidusega 15aastaste ja vanemate romade osakaal (%) <i>Allikas: Statistikaamet</i>	25,9% (2024)	26%	27%	28%	28%
Muu emakeelega elanike osakaal avalikus sektoris (avalik sektor) <i>Allikas: Statistikaamet</i>	22,6% (2023)	24%	25%	25%	25%
Uussisserändajate hinnang ligipääsu kohta teenustele, millega neil on kogemus (väga hea ja pigem hea) <i>Allikas: EIM</i>	87% (2023)	Ei mõõdeta	90%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Hästi enda hinnangul Eesti eluga kohanenud uussisserändajad <i>Allikas: EIM</i>	76% (2023)	Ei mõõdeta	76%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
Partnerite rahulolu INSA teenustega <i>Allikas: INSA</i>	80% (2021)	83%	84%	84%	85%

ETV+ ja Raadio 4, rus.err.ee, news.err.ee jälgitavus <i>Allikas: Kantar Emor; Gemius Eesti</i>	ETV+ vaatajate arv nädalas, muu rahvus (otse- ja järelvaatajad , vähemalt 15 minutit nädalas) 24,3% (2023) Raadio 4, kuulajaid nädalas (reach), muu rahvus 20,1% (2023) Unikaalsete veebikülatajate arv nädalas (tuhandetes) rus.err.ee-169 000; news.err.ee-38 000 (2023)	ETV+ vaatajate arv nädalas, muu rahvus (otse- ja järelvaatajad , vähemalt 15 minutit nädalas) ≥24% Raadio 4, kuulajaid nädalas (reach), muu rahvus- ≥20% Unikaalsete veebikülatajate arv nädalas (tuhandetes) rus.err.ee- ≥180 000; news.err.ee- ≥40 000	ETV+ vaatajate arv nädalas, muu rahvus (otse- ja järelvaatajad , vähemalt 15 minutit nädalas) ≥24% Raadio 4, kuulajaid nädalas (reach), muu rahvus- ≥20% Unikaalsete veebikülatajate arv nädalas (tuhandetes) rus.err.ee- ≥180 000; news.err.ee- ≥ 50 000	ETV+ vaatajate arv nädalas, muu rahvus (otse- ja järelvaatajad , vähemalt 15 minutit nädalas) ≥24% Raadio 4, kuulajaid nädalas (reach), muu rahvus- ≥20% Unikaalsete veebikülatajate arv nädalas (tuhandetes) rus.err.ee- ≥180 000; news.err.ee- ≥50 000	ETV+ vaatajate arv nädalas, muu rahvus (otse- ja järelvaatajad , vähemalt 15 minutit nädalas) ≥24% Raadio 4, kuulajaid nädalas (reach), muu rahvus- ≥20% Unikaalsete veebikülatajate arv nädalas (tuhandetes) rus.err.ee- ≥180 000; news.err.ee- ≥50 000
ETV+ ja Raadio 4, olulisus muust rahvusest elanike seas <i>Allikas: EIM</i>	ETV+ 37% Raadio 4 22% (2023)	Ei mõõdetata	ETV+ 50% Raadio 4 35%	Ei mõõdetata	Ei mõõdetata

Teenused

Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteenuste arendamine

Eesmärk on, et vajaduspõhised lõimumis-, sh kohanemisteenused oleksid korraldatud kliendikeskselt ja tulemuslikult. Kokku on lepitud teenused, mida sihtrühmadele pakutakse ning sihtrühmad on nendest teadlikud ja teenuste kvaliteediga rahul.

Programmeriiodi jooksul:

- Arendame riigiportaali keskkonnas www.eesti.ee sündmusteenust „Eestis kohanemine”, mis hõlmab kaheksa osateenust ja andmevahetuslahendust, samuti uussisserändajatele mõeldud infoplatvormi <https://www.settleinestonia.ee/>.
- INSA arendab edasi iseteenindusportaali <https://iseteenindus.integratsioon.ee/>, mille abil kliendid saavad registreeruda sobivatele keelekursustele, leida huvitavaid sündmusi oma suhtluskeele praktiseerimiseks, sorteerida keeleõppevõimalusi keeletaseme, asukoha või ajaperioodi järgi, näha ülevaadet läbitud tegevustest, saada meeldetuletusi eesootavate sündmuste kohta.

- INSA võtab kasutusele vestlusroboti (bürokrati) nõustamisteenustes potentsiaalse ajakulu vähendamiseks ning info kättesaadavuse parandamiseks. Looma uusi lõimumist ja keeleoskuse arendamist toetavaid e-teenuseid, viime läbi teenusepakujate ning kasutajate uuringuid analüüsivaks olemasolevaid erasektori poolt pakutavaid rakendusi ning klientide valmisolekut uute e-teenuste kasutamiseks.
- Viime läbi käesoleva arengukava vahehindamise.
- Viime läbi kümnenda integratsiooni monitooringu.
- Alustame uue valdkondliku arengukava koostamist.

Arenguvajadused:

- Sihtrühmade teadlikkuse tõstmine, nii et inimestel oleks lihtne aru saada, milliseid teenuseid neile pakutakse, kuidas need üksteist toetavad ning mida teenustes osalemine neile annab.
- Sujuva andmevahetuslahenduse loomine erinevate koostööpartnerite vahel teenuste (eelkõige keeleõppe) tõhusamaks ja kuluefektiivsemaks pakkumiseks.
- Täiendavad vahendid infoplatvormi www.settleinestonia arendamiseks, kohanemisprogrammi katkematu ja sujuva toimimise tagamiseks.

Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja inforuum

Eesmärk on tagada regulaarne, selge ja faktitäpne lõimumis-, sh kohanemisalane avalik kommunikatsioon ning asjakohase riigiinfo edastamine, mille tulemuseks on Eesti elanikkonna teadmiste suurenemine lõimumis-, sh kohanemisvaldkonnast.

Programmiperioodi jooksul:

- Jätkame ühise inforuumi tugevdamisega. Toetame ja võimeistame kohalikke eri keele- ja kultuuritaustaga inimestele suunatud meediakanaleid ning toetame lihtsas eesti keeles uudiste tootmist ja avaldamist, korraldame täiendkoolitusi ajakirjanikele ja ajakirjandustudengitele.
- Koostöös Riigikantseleiga tagame riigiinfo kättesaadavuse ka eri keele- ja kultuuritaustaga Eesti elanikele.
- Koostöös Rahvusraamatukoguga aitame kaasa väärinfo leviku piiramisele. Viime läbi meediahariduse programmi eelkõige eri keele- ja kultuuritaustaga täiskasvanutele, koostame meediakirjaoskust toetavaid digitaalseid õppematerjale.
- Koostöös Statistikaametiga arendame avalikkusele ja poliitikakujundajatele mõeldud juhtimislaua rände- ja lõimumis-, sh kohanemisalase kommunikatsiooni parandamiseks.
- Lõimumist, sh kohanemist toetavate hoiakute kujundamiseks ja toetamiseks korraldame kommunikatsioonikampaaniaid, tellime Eesti kultuuririkkust tutvustavaid ristmeediaprogramme, tele- ja raadiosaateid ning artikleid.
- Tellime uuringu perioodil 2024-2025 toimunud lõimumist toetavate kommunikatsioonikampaaniate ja tellitud ristmeediaprogrammide mõju hindamiseks.

Arenguvajadused:

- Eestikeelsete ajakirjanike teadlikkuse tõstmine kohalikust venekeelsest inforuumist.
- Regulaarse tagasiside kogumine inglise keeles tegutsevate uudisportaalide kohta.

Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine

Eesmärgiks on, et erineva keele- ja kultuuritaustaga inimeste vahel oleksid usalduslikud, sõbralikud ja tihedad otsekontaktid. Erineva emakeelega inimesed algatavad ja osalevad kogukondlikes ühistegevustes (sh vabatahtlikus tegevuses) ning tunnevad ühtekuuluvustunnet.

Programmiperioodi jooksul:

- INSA süstemaatiliselt kaasab vabatahtlikke lõimumis-, sh kohanemisvaldkonna tegevustesse: koolitades eestvedajaid, võimestades kogukondi ning vabaühendusi, luues kogemiskohtumiste platvormi.
- Koostöös INSA, Kodanikuühenduse Sihtkapitali ja Eesti Rahvakultuuri Keskusega kaasame eri keele- ja kultuuritaustaga inimesi ja tagasipöördujaid kogukondlikesse tegevustesse.
- INSA taotlusvooru kaudu toetame erinevaid kogukondi liitvaid projekte.

Arenguvajadused:

- Täiendavate võimaluste loomine suurendamiseks eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste sidusust Eesti kultuuriruumiga.

Uuendusmeelse ja vastutustundliku tööturu toetamine

Eesmärk on, et eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste konkurentsivõime ühiskonnas toimetulekuks oleks paranenud.

Programmiperioodi jooksul:

- INSA viib läbi eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste ning tagasipöördujate tööturul konkurentsivõimet toetavad tegevused.
- Tööjõulähetusprogrammi pakkumine keeleõppe eesmärgil.

Arenguvajadused:

- Tööjõulähetusprogrammi laiem pakkumine (lisaks haridustöötajatele ka teistele sihtrühmadele - meditsiini- ja siseturvalisuse valdkonna töötajatele).
- Tööandjatega koostöömudeli arendamine keeleõpe ja kohanemise valdkonnas.

Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine

Eesmärgiks on, et eesti keelest erineva emakeelega inimeste eesti keele oskuse tase ja eesti keelt aktiivselt kasutajate arv kasvaks, ühiskond toetaks erineva emakeelega inimeste koos õppimist, mitmekeelse ja rändetaustaga õpilaskonna igakülgset lõimumist Eesti ühiskonda. Inimeste usaldus riigi institutsioonide vastu on kõrge.

Selleks programmiperioodi jooksul:

- INSA toetab ja loob mitmesuguseid võimalusi eesti keele praktiseerimiseks eestikeelses keelekeskkonnas, sh jätkab vabatahtlikke kaasavate toetavate tegevuste formaatide arendamise ja pakkumisega, laiendab keelesõbra programmi.
- INSA jätkab keelekursuste pakkumisega (sh kohanemisprogrammi raames, eesti keele majas jm) sh töötab välja kohanemisprogrammi eesti keele õppe B1-taseme õppematerjalid ning teadmiste testid, sh veebipõhised testid ja e-õppematerjalid.
- Pakume keeleõpet toetavat nõustamissüsteemi.
- Arendame Eesti kultuuriruumi, toetame keelelist ja kultuurilist mitmekesisust ning omakultuuri säilitamist ja arendamist. Selleks INSA jätkab rahvuseltside ja KUM rootsi kultuuriomavalitsuse toetamist ning hõimurahvastega koostööd edendavate tegevuste elluviimist koostöös Fenno-Ugria Asutusega; toetame eri töökeelega rahvuseltside ja kultuuriorganisatsioonide koostööd, toetame ukraina keele ja kultuuri säilitamist ukraina noorte seas.
- INSA jätkab kohanemisprogrammi pakkumisega. Kohanemisprogrammi paindlikumaks ja mugavamaks pakkumiseks luuakse teemamoodulite e-õpe versiooni, muutes need paremini kättesaadavaks neile, kellel on digioskused ja suurem vajadus paindlikku õppekorralduse järele.

Arenguvajadused:

- Ajutise kaitse saajate sujuva keeleõppe teekonna jätkamine, ehk A2-B1 tasemel keeleõppe pakkumine.
- Tegevuste ja teenuste välja arendamine ja/või kohandamine islamiriikidest sisserändajatele selleks, et vältida selle sihtrühma radikaliseerumist, soodustada sujuvamat lõimumist ja tagada ühiskonna sidusus.
- Uuringu läbiviimine olemasolevate kohanemisteenuste sobivuse hindamiseks mitmekesisemaks muutunud sihtrühma vajadustega. Uuringu tulemuste põhjal kohanemisprogrammi uuendamine.

Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine

Eesmärk on, et avaliku, era- ja kolmanda sektori asutused, kes puutuvad sihtrühmaga kokku, arvestavad oma põhitegevuses eesti keelest erineva emakeelega inimeste vajadustega. Lõimumis-, sh kohanemisteenuste pakkujad on heades partnerlussuhetes ning teadlikud iseenda ja teiste osaliste rollidest.

Selleks programmiperioodi jooksul:

- Teeme koostööd Eesti Linnade ja Valdade Liiduga, sh arendame KOV tasandi lõimumisvaldkonna koordinaatorite võrgustikku, aitame KOVidel arendada lõimumist toetavaid teenuseid, tõstame KOV ametnike ja teenistujate võimekust töötada sihtrühmaga (uussisserändajad, eri keele- ja kultuuritaustaga inimesed ning tagasipöördujad).
- Viime ellu tegevusi romade sotsiaalmajandusliku lõimumise soodustamiseks, seda toetava roma rahvuskultuuri ja identiteedi tugevdamiseks ning kogukonna suhtes levinud negatiivsete stereotüüpide hajutamiseks: toetame avaliku-, era ja kolmanda sektori organisatsioonide teadlikkust roma kogukonnast; arendame sotsiaalmajanduslikult haavatavas olukorras romadele suunatud mentoriteenust kohalikes omavalitsustes; toetame roma kodanikuühiskonna organisatsioonide teket ja võimekust, ning aitame kaasa roma kultuuri ja ajaloo tutvustamisele Eesti elanikele.

Arenguvajadused:

- Lõimumis-, sh kohanemisteenuste mudeli väljatöötamine ja rakendamine KOV-ides.
- Romadele suunatud mentorteenuse laiendamine teistesse linnadesse.
- Romadele suunatud mentorlus ja koolitused, et kujundada eeldusi, mis toetavad romade aktiivset osalust kutse- ja täiendõppes ning tööhõives, eelkõige motivatsiooni ja hoiakute tasandil.

Meede 2. Rahvuskaaslaste toetamine

Meetme eesmärk: Väljaspool Eestit elav eestlaskond kannab Eesti identiteeti, osaleb Eesti ühiskonna- ja kultuurielus ning Eestisse tagasipöördumine on oodatud ja vajalikul määral toetatud.

Meetme mõõdikud

Mõõdiku nimi	Algtase (viimane teadaolev aasta)	Sihttase 1 (2025)	Sihttase 2 (2026)	Sihttase 3 (2027)	Sihttase 4 (2028)
<i>Eestisse tagasipöördujate rahulolu kohanemisprotsessiga -eestlased</i> <i>Allikas: EIM</i>	90% (2020)	Ei mõõdeta	92%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta
<i>Eestisse tagasipöördujate rahulolu kohanemisprotsessiga -teised rahvused</i> <i>Allikas: EIM</i>	82% (2020)	Ei mõõdeta	87%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta

Meetme kirjeldus

Tegevus 2.1. Rahvuskaaslaste toetamine

Eesmärk: Välismaal elavad rahvuskaaslased on teadlikud eestluse säilimist toetavatest teenustest

Tegevuse mõõdikud

Mõõdiku nimi	Algtase (viimane teadaolev aasta)	Sihttase 1 (2025)	Sihttase 2 (2026)	Sihttase 3 (2027)	Sihttase 4 (2028)
Tagasipöördujate teadlikkus avalikest teenustest <i>Allikas: EIM</i>	70 % (2020)	Ei mõõdeta	> 72%	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta

Tegevuse kirjeldus

Välismaal elavaid rahvuskaaslasi on Eesti riik süstemaatiliselt toetanud rahvuskaaslaste programmide kaudu alates 2004. aastast. Valdkond juhendub üleilmse eestluse tegevuskavast aastateks 2022–2025. Üleilmne eestlus on „Sidusa Eesti arengukava 2030“ üks alaeesmärkidest. Ülemaailmse eestluse hoidmine ja arendamine on riigile prioriteetne küsimus, sest rahvuskaaslased ja Eesti sõbrad on üheaegselt eestluse hoidjad ja kandjad ning ka Eesti kultuurisaadikud kogu maailmas.

Diasporaapoliitika eesmärk on, et väljaspool Eestit asuv eestlaskond kannaks Eesti identiteeti ja osaleks Eesti ühiskonna- ja kultuurielus. Välismaal elavad Eestit toetavad ja väärtustavad inimesed aitavad kujundada Eesti positiivset kuvandit maailmas, tutvustada kultuuri, edendada majandust ning rahvusvahelisi suhteid. Eestisse tagasipöördumine on oodatud ja vajalikul määral toetatud.

Suur osa (76 %) Välisministeeriumi 2021. a läbi viidud välismaal elavate eestlaste küsitlusuuringus² osalenutest oli huvitatud Eesti arengus osalemisest ja oma kaasatusega rahul. Lisaks toodi välja ka vajadus saatkondade uudiskirjade järele, kust saaks infot mh Eesti edulugude ja elukohariigis toimuvate eesti (kultuuri)ürituste kohta.

Eesmärgi saavutamiseks programmiperioodi jooksul:

- Eesti väliskogukonnale suunatava kommunikatsiooni üheks kõige suuremaks väljakutseks on suur ning laialivalgunud infovoog. Portaali Global Estonian <https://globalestonian.com/> arendamine koostöös INSA ja Välisministeeriumiga aitab kaasa kommunikatsiooni tõhustamisele. Portaali eesmärk on olla nii Eestis kui väljaspool Eestit elava eestlaskonna virtuaalne koostööplatvorm, mis kajastab väliseesti kultuuriseltside ja kodanikuühenduste kontakte ja pressiteateid, teavet tagasipöördumist toetavate teenuste kohta ning uudiseid nii välismaalt kui Eestist. Portaali annab välja igakuist eestikeelset infokirja. INSA pakub tagasipöördumist toetavaid teenuseid (nõustamine, kogemuskohatumised, infopäevad, tagasipöördumistoetus). Teadlikkust tagasipöördujatest suurendatakse meedia ja kommunikatsioonitegevuste kaudu. KUM jätkab väliseesti noorte keele- ja kultuurilaagrite korraldamise toetamisega.

Arenguvajadused

- Tähelepanu vajavad Eesti diasporaa tagasipöördumist toetavad teenused ja uudisvoo suurendamine sihtgrupile.

---

² <https://vm.ee/et/uudised/valisministeeriumi-kusitus-valismaal-elavad-estlased-tahavad-osaleda-estli-arengus>

LISA 1. Programmi teenuste kirjeldus

Planeerimistasand	Eesmärk
Lõimumis-, sh kohanemisprogramm	
Meede 1. Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti	
Tegevus 1.1. Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine	
Teenus: Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteekondade arendamine	Eesmärk on, et vajaduspõhised lõimumis-, sh kohanemisteenused oleksid korraldatud kliendikeskselt ja tulemuslikult. Kokku on lepitud teenused, mida sihtrühmadele pakutakse ning sihtrühmad on nendest teadlikud ja teenuste kvaliteediga rahul.
Teenus: Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja inforuum	Eesmärk on tagada regulaarne, selge ja faktiline lõimumis-, sh kohanemisalane avalik kommunikatsioon ning asjakohase riigiinfo edastamine, mille tulemuseks on Eesti elanikkonna teadmiste suurenemine lõimumis-, sh kohanemisvaldkonnast.
Teenus: Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine	Eesmärgiks on, et erineva emakeelega inimeste vahel oleksid usalduslikud, sõbralikud ja tihedad otsekontaktid. Erineva emakeelega inimesed algatavad ja osalevad kogukondlikes ühistegevustes (sh vabatahtlikus tegevuses) ning tunnevad ühtekuuluvustunnet.
Teenus: Uuendusmeelse ja vastutustundliku tööturu toetamine	Eesmärk on, et eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste konkurentsivõime ühiskonnas toimetulekuks oleks paranenud.
Teenus: Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine	Eesmärgiks on, et eesti keelest erineva emakeelega inimeste eesti keele oskuse tase ja eesti keelt aktiivselt kasutajate arv kasvaks, ühiskond toetaks erineva emakeelega inimeste koos õppimist, mitmekeelse ja rändetaustaga õpilaskonna igakülgset lõimumist Eesti ühiskonda. Inimeste usaldus riigi institutsioonide vastu on kõrge.
Teenus: Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine	Eesmärk on, et avaliku, era- ja kolmanda sektori asutused, kes puutuvad sihtrühmaga kokku, arvestavad oma põhitegevuses eesti keelest erineva emakeelega inimeste vajadustega. Lõimumis-, sh kohanemisteenuste pakkujad on heades partnerlussuhetes ning teadlikud iseenda ja teiste osaliste rollidest.
Meede 2. Rahvuskaaslaste toetamine	
Tegevus 2.1. Rahvuskaaslaste toetamine	
Teenus: Eesti identiteedi edendamine ja säilitamine välismaal	Välismaal elavad eestlased kannavad Eesti identiteeti, tagatud on ühine ja mitmekülgne inforuum ja eesti kultuuri elujõulisus välismaal.
Teenus: Eestisse tagasipöördumise ning Eesti eluga (taas)kohanemise toetamine	Eestisse tagasipöördumine on oodatud ja vajalikul määral toetatud. Toetatud on tagasipöördumine ja Eestisse jäämine.

LISA 2. Teenuste rahastamiskava

Programmi rahastamiskava	Eelarve			
	2025	2026	2027	2028
Programmi kulud	16 557 073	16 448 748	16 276 283	14 831 842
Meede 1. Lõimumist, sh kohanemist toetav Eesti	16 368 323	16 263 748	16 093 783	14 649 342
Tegevus 1.1. Lõimumis-, sh kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine	16 368 323	16 263 748	16 093 783	14 649 342
Teenus: Tänapäevaste, nutikate ja tulemuslike kohanemis- ning lõimumisteekondade arendamine	178 460	178 408	184 385	193 605
Teenus: Ühine, arusaadav ja usaldusväärne kommunikatsiooni- ja inforuum	1 742 539	1 707 994	1 636 987	1 219 795
Teenus: Ühtekuuluvustunnet toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamine	2 607 306	3 378 401	3 359 631	2 481 273
Teenus: Uuendusmeelse ja vastutustundliku tööturu toetamine	1 044 449	1 044 394	1 072 193	1 044 373
Teenus: Eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamine	8 288 951	7 452 581	7 320 807	7 233 067
Teenus: Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine	2 506 618	2 501 970	2 519 780	2 477 229
Meede 2. Rahvuskaaslaste toetamine	188 750	185 000	182 500	182 500
Tegevus 2.1. Rahvuskaaslaste toetamine	188 750	185 000	182 500	182 500
Teenus: Eesti identiteedi edendamine ja säilitamine välismaal	19 999	19 999	19 999	19 999
Teenus: Eestisse tagasipöördumise ning Eesti eluga (taas)kohanemise toetamine	168 751	165 001	162 501	162 501